

לוח דיני הגעלה וליבון כלים לפסח

על פי ספר שלחן ערוך המקוצר או"ח ח"ג סימן פ"ד

כלים שאין מועיל להם לא הגעלה ולא ליבון ואסורים בפסח

- א. כלים מחומרים – חרס, חרסינה, פורצליין. (ס' ד')
- ב. כלים המתקלקלים ברותחין, כגון כלים המדובקים בדבק. (ס' ה')
- ג. כלים שאי אפשר לנקותם היטב, כגון נפה וכן סלים שמשמשים בהם חמץ. וכן כלי שפיו צר ואי אפשר לשפשפו מבפנים, או שיש לו זרבובית. (ס' ט"ז)

כלים שמועילה להם הגעלה

כלים מחומרים – אלומיניום, אבן, מתכות, עץ, עצם, פלסטיק. (ס' ה')

כלים העשויים מזכוכית – אין צריכים שום הכשר אפילו נשתמש בהן בחמין, ודי להם בניקוי היטב. (ס' ו')

רשימת כלים	אופן הכשרתם
הצובה (כיריים)	יש אומרים שצריכה ליבון, ויש המקילין שדיו בהגעלה - הלכך יש מקום להתיר על ידי ניקוי החצובה היטב ולצפותה בנייר כסף. (ס' ט')
ידיות הכלים	צריכין ג"כ הכשר, ומכל מקום אם אינו נכנס תוך היוקה (דהיינו דוד גדול), יכול להכשיר את היד בשפיכת רותחין עליה. (ס' י"ב)
כיוור מטבח (בזמנינו)	לערוך עליו רותחין. (הערה ו')
כלי "חלבה"	הכשרה ע"י הגעלה, מפני שמצוי עמהן גרגירי דגן. שכלי זה וכיוצא בו, אף על פי ששימושם בצונן מכל מקום חימוצם קשה. (ס' י')
כלי "פופאנה"	טוב ונכון שלא להשתמש בו, כי דינו בליבון ואי אפשר ללבנו כי יתקלקל. אבל מי שמקל להכשירו על ידי הגעלה כדין כלי ראשון, יש לו על מה שיסמוך. (ס' ח')
כלים שהחזיק בהם יין שרף לקיום	אין טעם וריח היין שרף נפלט ע"י הגעלה, ורק אם בישל אותן היטב במים עם אפר, עד שנסתלק מהם הריח לגמרי, מועיל להם אח"כ הגעלה. (ס' י"א)
מדוכה	אם דרכן לדוך בה דברים חריפים עם חמץ ביחד, צריכה הגעלה. ואם אין דרכן לדוך בה רק פלפלין וכדומה, א"צ הכשר אלא די בשטיפה. (ס' י')

רשימת כלים	אופן הכשרתם
מחבת שמטוגנים בה שמן	מותרת ע"י הגעלה, (אך אם המחבת ישנה שכמעט ואין אפשרות לנקותה היטב מהשמן השרוף, בכה"ג לא תועיל הגעלה). ויש מחמירין להצריכה ליבון קל, דהיינו אם נשרף עליו קש מבחויץ. (ס' ז' הערה י"ב)
נפה	אין מועילה לה הגעלה. (ס' ט"ז)
סיר שאופים בו עוגות	כיון שמתקלקלים ע"י ליבון, אין להכשירם אלא להחליפן בחדשות. (ס' ז')
סירים	אם שימושם ע"י האש בלי משקה - צריכים ליבון. (ס' ג') אם שימושם ע"י האש ועם משקה והוא בכלי ראשון - הגעלה בכלי ראשון. (שם)
סכינים עם קתות	צריכין לדקדק היטב אם מועיל להם הגעלה. ומצוה מן המובחר למי שאפשר לו, שיקנה לו סכינים חדשים לפסת. (ס' י"ד)
סלים שמושתמשים בהם חמין	כנ"ל בדין נפה.
פלאטה השמלית	כנ"ל בדין חצובה.
צלחות	אם שימושם בכלי שני - הגעלה בכלי שני. (ס' ג') אם שימושם בעירו - הכשרו בעירו. (ס' ג')
תבניות אפיה (בזמנינו)	כנ"ל בדין סיר שאופים בו עוגות.
תנור אפיה השמלי	יש מקילים להכשירו ע"י הסקתו כשהוא נקי וריק, שעה או שעתיים בחומו היותר גבוה, אחרי שלא השתמשו בו במשך כ"ד שעות. ויש הסוברין שאין מועיל לו הכשר. (ס' ז')

* ראוי להגעיל בפני בעל תורה הבקי בדיני הגעלה (ס' כ"א)

הגעלה – מים רותחין שמעלים בועות, ופעולתן להפליט חוצה את הבלוע תוך דפנות הכלי.

ליבון – ליבון באש, פעולתו לשרוף ולכלות את הבלוע במקומו.